

СХВАЛЕНО
Рішення педагогічної ради
від 21 січня 2021 р.
протокол № 2

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Чернівецького центру
юних техніків ім. Л. К. Каденюка
Чернівецької міської ради

В. В. Яценко

СТРАТЕГІЯ
РОЗВИТКУ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ЦЕНТРУ ЮНИХ
ТЕХНІКІВ ІМЕНІ ЛЕОНІДА КОСТЯНТИНОВИЧА
КАДЕНЮКА ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
на 2021 – 2025 роки

ВСТУП

Реформування соціально-економічної та політичної систем розвитку України передбачає багатофункціональну перебудову всіх сфер діяльності, у тому числі в освіті, що потребує змін в організації та змісті сучасного педагогічного процесу.

Сучасна позашкільна освіта – це безперервний освітній процес, що не має фіксованих термінів початку і завершення, послідовно переходить від одного етапу до іншого, забезпечуючи кожній дитині умови для вільного вибору видів і форм діяльності; духовного, інтелектуального та фізичного розвитку; формування готовності до участі в складній системі соціальних відносин, а також формування моральної позиції, від якої залежить подальший розвиток особистості.

Керуючись Законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», іншими нормативно-правовими документами, що регламентують діяльність закладів позашкільної освіти, педагогічний колектив Чернівецького центру юних техніків імені Леоніда Костянтиновича Каденюка Чернівецької міської ради (далі ЧЦЮТ) приділяє значну увагу формуванню внутрішньої системи забезпечення якості освіти. З цією метою було розроблено Стратегію розвитку ЧЦЮТ на 2021-2025 роки задля якісного оновлення змісту освіти, який полягає в необхідності привести її у відповідність із європейськими стандартами, потребами сучасного життя, запитами суспільства щодо якісної і доступної освіти.

Стратегія є довгостроковим послідовним комплексним документом, який визначає пріоритети діяльності, цілі, завдання, заходи, процедури щодо вдосконалення діяльності ЧЦЮТ.

Мета Стратегії: удосконалення внутрішньої системи якості освіти ЧЦЮТ ім. Л. К. Каденюка.

Завдання Стратегії:

1. Забезпечення якості освітнього процесу
2. Систематизація роботи педагогів щодо вивчення потреб мешканців територіальних громад щодо реалізації творчого потенціалу дітей та учнівської молоді в процесі пізнавально-практичної та навчально-творчої діяльності; актуалізації змісту і напрямів позашкільної освіти в контексті сучасних реалій і викликів.
3. Оптимізація соціально-педагогічних умов для надання якісних освітніх послуг дітям та учнівській молоді, сприяння їх гармонійному розвитку вихованців, реалізації їх здібностей у креативно спрямованому позашкільному освітньому просторі:
 - модернізація соціально-педагогічної моделі ЧЦЮТ;
 - упровадження в освітній процес сучасних підходів, методик і педагогічних технологій;
 - розширення спектру соціально-освітніх послуг, орієнтованих на професійне самовизначення вихованців, формування в них загальної культури і культури здоров'я;
 - удосконалення науково-методичного, інформаційно-технологічного, матеріально-технічного забезпечення діяльності закладу;
 - упровадження інклюзивної освіти;
 - формування системи академічної доброчесності.
4. Оптимізація організаційно-методичної роботи:

- удосконалення системи організаційно-методичної діяльності закладу позашкільної освіти;

- упровадження нових соціально-освітніх проєктів і програм, орієнтованих на забезпечення права кожної дитини на якісну позашкільну освіту, незалежно від їх місця проживання і соціального статусу;

- оптимізація систем організаційно-масової, оздоровчо-виховної роботи.

5. Систематизація роботи щодо підвищення рівня професійно-творчої компетентності педагогів закладу.

1.1. Аналіз роботи закладу

ЧЦЮТ є сучасним закладом позашкільної освіти.

Відповідно до соціального попиту заклад функціонує за наступними напрямками початково – технічний (майбутні моделісти), спортивно-технічний (судномодельовання, авіамоделювання, автотрасове моделювання), предметно-технічний (радіоелектронне конструювання, космічне моделювання), науково-дослідницький (основи космонавтики, світ астрономії, аерофізика та космічні дослідження), інформаційно-технічний (програмування), художньо-технічний (фотостудія «Погляд», дизайн) і соціально-реабілітаційний (пізнай себе) та учнівської молоді (початковий (I рік навчання), основний (I, II, III роки навчання) та вищий навчальні рівні).

У закладі проводиться системна, цілеспрямована робота щодо поглиблення профільних знань і практичного досвіду, профорієнтації й допрофесійної підготовки вихованців. З цією метою організовано роботу понад 41 гурток з науково-технічного напрямку позашкільної освіти. Усвідомлюючи соціальні потреби суспільства, значна увага приділяється залученню до навчально-творчої діяльності дітей соціально вразливих категорій, дітей з особливими освітніми потребами. Для їх соціалізації підбираються відповідні методики та форми роботи, здійснюється психологічний супровід.

Для оптимізації системи освітньої діяльності закладу розширюються партнерські зв'язки з загальноосвітніми та позашкільними навчальними закладами міста, ОЦНТТУМ, з іншими установами, організаціями нашого міста (Чернівецькою обласною організацією СОУ, краєзнавчим музеєм,...) та інших міст України (Українським молодіжним аерокосмічним об'єднанням «Сузір'я» (УМАКО), Державним космічним агентством України, Центром аерокосмічної освіти молоді ім. О. Макарова, Національним Музеєм космонавтики ім. С. П. Корольова (Житомир), Федераціями авіа-, судо- та автомобельного спорту України, Національною спілкою фотохудожників України, ...).

Педагоги ЧЦЮТ працюють над питаннями щодо трансформації дозвілєвої діяльності дітей та учнівської молоді в чинники їхнього особистісного, творчого і духовного розвитку; активно впроваджують організаційно-педагогічні інновації (започаткування літнього оздоровчо-виховного семестру, соціально-освітніх проєктів, тренінгових програм; тощо).

Зміст освітньої, організаційно-масової роботи відповідає Положенню про позашкільний навчальний заклад, Концепції позашкільної освіти та виховання, Концепцій науково-технічного, художньо-естетичного виховання учнів у

загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладах, іншим державним програмно-концептуальним документам.

Організаційно- методичну роботу спрямовано на формування креативного позашкільного освітнього простору і профільного закладу позашкільної освіти. Масові заходи для дітей та учнівської молоді, методико-педагогічні заходи проводяться за основними напрямками позашкільної освіти. Важливою складовою є спільна інноваційна діяльність педагогів закладу, в основі якої –реалізація низки регіональних соціально-освітніх проєктів, робота міських, обласних профільних методичних об'єднань і творчих груп педагогів над актуальними методико-педагогічними проблемами.

З метою підвищення професійного рівня педагога закладу позашкільної освіти беруть участь у міських, обласних етапах всеукраїнських конкурсів професійної майстерності, методичних матеріалів, рукописів навчальних матеріалів з позашкільної освіти; практикуються презентації методичних надбань педагогів під час міських, обласних і всеукраїнських методико-педагогічних заходів.

Науково-методичну роботу ЧЦЮТ спрямовано на забезпечення якісного науково-методичного і психологічного супроводу діяльності закладу позашкільної освіти. Серед традицій закладу – проведення науково-практичної конференції «Всесвіт», Відкритих міських змагань з авіамодельного спорту «Лелека» у класі вільнолітаючі моделі), «Срібні крильця», «Крила», з радіоелектронного конструювання «Радіоконструктор», з автотрасового моделювання «Віраж». Узагальнені матеріали з досвіду роботи педагогічних працівників презентуються під час міських, обласних, всеукраїнських і міжнародних методико-педагогічних заходів; висвітлюються на сайтах управління освіти чернівецької міської ради, ЧЦЮТ.

Технологічно важливою є робота щодо концептуалізації процесів розвитку, зумовлених об'єктивними чинниками соціально-економічного розвитку країни та регіону, ідеями освітньої євроінтеграції, глобалізації інформаційно-комунікаційного простору. Насамперед це стосується розроблення концептуальних і програмних документів, зокрема щодо розвитку закладу як лідера регіональної соціально спрямованої освітньої системи (соціально-освітнього кластеру), а також розвитку позашкільної освіти в регіоні. Важливими напрямками роботи педагогічного колективу є впровадження концептів ефективного управління процесами розвитку, сформованих на основі технологій сучасного освітнього менеджменту, ідей державного-громадського управління закладом освіти. Соціально зумовленою є робота щодо вдосконалення освітнього процесу, зокрема створення ефективних моделей виховної роботи, спрямованих на пізнання рідного краю, патріотичне виховання, формування у вихованців загальної культури та культури здоров'я, розвитку учнівського самоврядування. Актуальними є питання кадрового, навчально-методичного та науково-методичного забезпечення, соціального захисту учасників освітнього процесу. Концептуалізація збереження та розвитку закладу в умовах реформування освіти в Україні не можлива без удосконалення й урізноманітнення форм співпраці із закладами загальної середньої, вищої освіти, державними установами, громадськими організаціями, батьківською громадськістю.

Вищезазначене зумовило необхідність розроблення Стратегії розвитку ЧЦЮТ на 2021 – 2025 роки.

1.2. Базові характеристики Стратегії

Стратегію розвитку Центру розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Положення про позашкільний навчальний заклад; інших нормативно-правових документів, що регламентують діяльність закладів позашкільної освіти.

Мета стратегії: розроблення та впровадження ефективних механізмів подальшого розвитку ЧЦЮТ, забезпечення внутрішньої системи якості освіти.

У контексті сучасного освітнього менеджменту закладів позашкільної освіти основними характеристиками Стратегії є:

– *системність* – функціонування ЧЦЮТ як соціально спрямованої цілісної освітньої системи регіонального організаційного рівня – складової системи позашкільної освіти України;

– *стратегічність* – спрямованість на забезпечення життєдіяльності і сталого розвитку закладу;

– *інноваційна спрямованість* – орієнтація на впровадження організаційно-педагогічних, методико-технологічних, освітньо-процесуальних та інших інновацій;

– *прогностичність* – визначення очікуваних результатів на основі аналізу змін соціального попиту на позашкільні/неформальні освітні послуги, концептуалізації процесів розвитку;

– *технологічність* – використання структурованої організаційно-управлінської технології, що забезпечує системний характер змін, контроль за ними, а відтак – якість освітнього процесу.

Стратегія спрямована в площину цінностей особистісного розвитку вихованців, відкритості закладу як самостійної освітньої системи регіонального організаційного рівня та зумовлює модернізацію факторів, що впливають на якість освітнього процесу; актуалізацію змісту, форм і методів позашкільної освіти.

1.3. Технологія реалізації Стратегії

1.3.1. Принципи діяльності

В основу реалізації Стратегії покладено такі принципи:

– гуманізації – забезпечення культурно-освітніх потреб;

– внутрішньо і зовнішньо орієнтованого освітнього менеджменту, науково-методичного та психологічного супроводу всіх напрямів роботи, передбачено і внутрішніми і зовнішніми функціями закладу;

– доцільного застосування сучасних підходів (особистісного, компетентнісного, діяльнісного тощо), методик і технологій;

– поєднання інноваційної діяльності й перспективного досвіду педагогічного колективу.

1.3.2. Основні напрями педагогічної діяльності

Реалізація Стратегії потребує визначення основних напрямів діяльності педколективу:

– формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

- удосконалення систем навчально-виховної, методичної, психологічної, організаційно-масової, соціально-просвітницької роботи;
- підсилення організаційно-методичної функцій у регіональній системі позашкільної освіти, розвиток якої передбачено за кластерним принципом (освітній менеджмент, організаційно-масова, методична, психологічна діяльність);
- удосконалення системи підвищення фахового рівня педагогів, самоосвітня діяльність;
- забезпечення академічної доброчесності;
- науково-методологічне забезпечення процесів розвитку в позашкільній освіті регіону.

1.3.3. Фінансово-господарська діяльність

Фінансово-господарська діяльність закладу – здійснюється відповідно до чинного законодавства України. Фінансування за рахунок коштів міського бюджету в установленому законодавством порядку. Бухгалтерський облік коштів ведеться через бухгалтерію управління освіти чернівецької міської ради. Механізм фінансування – кошторисно-бюджетний.

З метою вдосконалення ресурсного забезпечення ЧЦЮТ діяльність педколективу спрямовується на активізацію співпраці з державними установами, територіальними громадами, громадськими організаціями, батьками вихованців. Важливе значення надається господарській діяльності педагогічного колективу щодо підтримки й розвитку матеріально-технічної бази закладу.

1.3.4. Визначення ризиків

Реалізація Стратегії вимагає критичного осмислення досягнутого та визначення ризиків, що можуть ускладнити реалізацію мети і завдань розвитку закладу. Серед основних:

- *зовнішні:*
 - соціально-економічні проблеми, пов'язані з процесами децентралізації;
 - ускладнення демографічної ситуації в місті, області;
 - недосконалість нормативно-правового забезпечення діяльності закладу позашкільної освіти;
- *внутрішні:*
 - проблеми щодо підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів для роботи в закладі позашкільної освіти;
 - зміна умов співпраці з партнерськими організаціями (іншими закладами, установами).

2. ЗАХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Реалізація Стратегії передбачає організацію низки заходів, виконання яких забезпечить сталість процесів розвитку ЧЦЮТ, зокрема:

- *організаційно-управлінських*, що стосуються:

- оптимізації організаційно-функціональної структури ЧЦЮТ (започаткування роботи нових профілів гурткової роботи, відповідно до попиту дітей та учнівської молоді;
- упровадження дистанційних, змішаних форм навчання;

- удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- *методико-технологічних*, що визначають ефективність:
 - інноваційної діяльності педагогів – упровадження сучасних наукових основ (принципи, підходи, концепції, теорії), методик і технологій неформальної освіти, розроблення і реалізація соціально-освітніх проєктів, програм; створення ефективних систем освітньої роботи тощо;
 - оптимізації програмно-методичного забезпечення мережі закладу позашкільної освіти;
 - формування ефективної системи підвищення фахового рівня педагогів;
 - удосконалення інформаційно-методичного забезпечення, висвітлення перспективного педагогічного досвіду;
- *фінансово-господарських*, що зумовлюють:
 - створення безпечного освітнього середовища;
 - зміцнення матеріально-технічної бази закладу (поліпшення ресурсного забезпечення, комп'ютеризація тощо).

3. УМОВИ ТА ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Для реалізації мети й завдань роботи закладу важливим є визначення умов реалізації Стратегії, серед яких основними є креативна та інноваційна спрямованість діяльності педагогів; інформаційне, науково-методичне забезпечення впроваджуваних інновацій (підходів, методик, технологій, організаційних форм роботи тощо); формування ефективних педагогічних систем розвивального спрямування; розроблення організаційно-педагогічних засад психологічного супроводу учасників освітнього процесу; створення ефективних систем інформаційно-методичного забезпечення та обміну досвідом, відкритість і прозорість діяльності.

Серед засобів з реалізації завдань Стратегії провідними є науково-методична та професійно-творча діяльність педагогів; перспективний педагогічний досвід; сучасні технології, зокрема інформаційно-комунікативні, освітнього менеджменту, методичного моніторингу, соціально-психологічного тренінгу тощо; розроблення та виконання соціально-освітніх проєктів і програм; адміністративне і соціальне партнерство тощо.

Визначення умов і засобів реалізації Стратегії є важливою технологічною складовою концептуалізації об'єктів (систем), подій (заходів) і процесів, що забезпечують цілеспрямований розвиток закладу як цілісної соціально спрямованої освітньо-виховної системи.

4. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ (*основні положення щодо розвитку закладу*)

Викладені положення є логічним продовженням інноваційної діяльності педагогічного колективу, результатом спільної роботи щодо педагогічного проектування процесів, що забезпечують розвиток закладу як сучасної відкритої до взаємодії багатопрофільної освітньої системи, формування внутрішньої системи якості освіти.

4.1. Удосконалення соціально-педагогічної моделі закладу

Соціально-педагогічна модель закладу є визначальним чинником підвищення ефективності щодо роботи закладу позашкільної освіти.

Специфіка моделі визначається соціальною складовою діяльності закладу – спрямованістю навчально-виховної роботи на формування пізнавально-практичних, комунікативних, творчих складових життєвої компетентності підростаючого покоління, що сприяють його соціалізації (засвоєння соціальних норм, цінностей, правил) та забезпечують пізнавально-практичну, творчу, соціальну самореалізацію в позашкільному освітньому просторі. Це відображено в організаційно-педагогічних засадах діяльності закладу (ціль, місія, цінності, завдання, напрями, форми роботи), його організаційно-функціональній структурі, моделі організаційно-управлінської роботи, очікуваних соціальних і освітніх результатах діяльності.

Організаційно-функціональна структура ЧЦЮТ забезпечує роботу за 7 напрями позашкільної освіти, а також роботу практичного психолога.

Реалізація стратегічного завдання щодо вдосконалення соціально-педагогічної моделі закладу сприяє систематизації освітньої роботи з упровадження нових напрямів, пов'язаних із творчим розвитком особистості, громадянською, хобі-освітою, профорієнтаційною роботою і допрофесійною підготовкою, інших, в контексті сучасних завдань і викликів.

Важливим є визначення пріоритетних завдань роботи за означеними напрями з урахуванням навчальних рівнів:

- *творчий розвиток особистості*: удосконалення організаційно-педагогічних засад діяльності; гурток «Майбутні моделісти» (для вихованців 5–7 років (I навчальний рівень));

- *хобі-освіта*: удосконалення організаційно-педагогічних засад діяльності за науково-технічним, спортивно-технічним, предметно-технічним, художньо-технічним, соціально-реабілітаційним, оздоровчим, дослідницько-експериментальним напрями позашкільної освіти (I–III навчальні рівні);

- *профорієнтаційна робота й допрофесійна освіта*: науково-дослідницького, інформаційно-технічного (I–III навчальні рівні).

Провідним принципом у реалізації стратегічних завдань є колективна й індивідуальна інноваційна діяльність педагогів ЧЦЮТ за основними напрями навчально-творчої діяльності.

Ранній творчий розвиток дитини

Основними чинниками забезпечення ефективності роботи за напрямом є:

- *інноваційна організаційно-педагогічна діяльність*: упровадження сучасних інформаційно-комунікаційних і комп'ютерних технологій в освітній процес;

- *освітня діяльність*: упровадження комплексної навчальної програми для гуртка раннього творчого розвитку дитини, розробленої на основі перспективного регіонального досвіду; поширення ефективних традиційних та інноваційних методик і педагогічних технологій;

- *науково-методична робота*: удосконалення науково-методичного забезпечення діяльності гуртків, інформаційно-методичне забезпечення роботи з батьками;

узгодження професійно-творчої та методичної діяльності педагогів з розроблення актуальних методико-педагогічних проблем;

- *психологічний супровід*: удосконалення діагностичної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми;

- *організаційно-координаційна діяльність*: удосконалення організаційно-педагогічних моделей роботи гуртка раннього творчого розвитку дитини, що функціонує в закладі позашкільної освіти.

Художньо-естетичний напрям

Соціально-педагогічне значення роботи ЧЦЮТ за напрямом полягає в:

– організації навчально-творчої діяльності дітей та учнівської молоді за різними видами сучасного мистецтва;

– формуванні у вихованців профільної творчої образотворчої та декоративно-ужиткової компетентності.

Основними чинниками забезпечення ефективності роботи за напрямом є:

– *освітня робота*: удосконалення технологій роботи закладу; започаткування роботи хобі-гуртків як форми організації соціально-творчої діяльності вихованців;

– *науково-методична робота*: участь у розробленні проблеми формування базових компетентностей особистості в процесі пізнавально-практичної та творчої діяльності; розроблення методичних матеріалів з проблеми творчого розвитку особистості в процесі освітньої діяльності, особливостей формування комунікативно-творчої компетентності, національного виховання засобами мистецтва.

Декоративно-ужиткова творчість

Соціально-педагогічне значення роботи гуртка декоративно-ужиткового мистецтва у ЧЦЮТ полягає в:

– навчанні дітей та учнівської молоді основам декоративно-ужиткової творчості, творчому розвитку юних аматорів;

– інтеграції профільної освітньої роботи з роботою за образотворчим, художньо-технічним профілями гурткової роботи;

– створення соціально-педагогічних умов, що забезпечують збереження та примноження духовних і культурних надбань українського народу, відродження національних традицій.

Основними чинниками забезпечення ефективності роботи за напрямом є:

– *інноваційна організаційно-педагогічна діяльність*: розроблення й реалізація регіональних соціально-освітніх проєктів декоративно-ужиткового спрямування (спільно із закладами області);

– *освітня робота*: упровадження нових форм організації освітньої роботи, зокрема творчих майстерень, курсів профорієнтаційного спрямування тощо;

– *науково-методична робота*: участь у розробленні проблеми формування базових компетентностей особистості в процесі пізнавально-практичної та творчої діяльності; розроблення програмно-методичних матеріалів з проблеми національно-

патріотичного виховання дітей та учнівської молоді засобами декоративно-ужиткового мистецтва;

– *організаційно-координаційна діяльність*: спрямування роботи обласного методичного об'єднання керівників гуртків декоративно-ужиткового профілю на вдосконалення профільних освітніх методик; створення в ЧЦЮТ постійно діючих виставок робіт дитячої творчості; розроблення електронних каталогів робіт переможців конкурсних заходів.

Науково-технічний напрям

Соціально-педагогічне значення роботи за означеним напрямом полягає у:

- формуванні техніко-технологічної компетентності дітей та учнівської молоді;
- наданні вихованцям можливостей для самореалізації в різних сферах практичної діяльності;
- збереженні та розвитку мережі творчих об'єднань науково-технічного напрямку;
- удосконаленні системи обласних масових заходів за напрямом.

Основними чинниками забезпечення ефективності роботи за напрямом є:

– *інноваційна організаційно-педагогічна діяльність*: упровадження регіональних соціально-освітніх проєктів науково-технічного спрямування (інформаційно-комунікаційних, спортивно-технічних, дослідницьких, конструкторських тощо);

– *освітня робота*: започаткування роботи творчих об'єднань за сучасними профілями, зокрема робототехніка, «LEGO конструювання» організація роботи технічної творчості і винахідництва;

– *науково-методична робота*: участь у розробленні проблеми формування базових компетентностей особистості в процесі пізнавально-практичної та творчої діяльності; підготовка програмно-методичних матеріалів за науково-технічним напрямом;

– *організаційно-координаційна діяльність*: забезпечення роботи STEM-лабораторії, лабораторії робототехніки; створення системи підготовки вихованців творчих об'єднань технічного напрямку до навчання у вищих навчальних закладах.

Дослідницько-експериментальний напрям

Соціально-педагогічне значення роботи за цим напрямом полягає у:

- формуванні дослідницької компетентності вихованців (опанування основами наукового дослідження; розвиток комунікативно-творчих умінь, навичок самоорганізації та самоконтролю, культури інтелектуально-творчої діяльності);
- розвитку творчих здібностей вихованців у процесі профільної пошуково-дослідницької, дослідно-експериментальної діяльності;
- профорієнтації та психолого-педагогічній підготовці вихованців до навчання в закладах вищої освіти;
- формуванні академічної доброчесності.

Основними чинниками забезпечення ефективності роботи за напрямом є:

– *організаційно-педагогічна діяльність*: упровадження дистанційного навчання, сучасних освітніх методик розвивального спрямування;

- *освітня робота*: розширення мережі гуртків науково-дослідницького спрямування;
- *науково-методична робота*: участь у розробленні актуальних науково-методичних проблем, спрямованих на формування базових компетентностей особистості в процесі науково-дослідницької діяльності;
- *організаційно-координаційна діяльність*: розширення форм навчальної та практичної роботи; посилення ефективності взаємодії закладів загальної середньої, позашкільної, для підтримки роботи інтелектуально обдарованих дітей та учнівської молоді.

Соціально-реабілітаційний напрям

Соціально-педагогічне значення роботи закладів позашкільної освіти області за цим напрямом полягає в організації роботи щодо:

- координації роботи органів учнівського самоврядування;
- упровадження інклюзивної освіти, спрямованої на соціальне становлення вихованців з особливими освітніми потребами, забезпечення їх потреб у самореалізації в процесі навчально-творчої діяльності за інтересами, профорієнтації та початковій профпідготовці;
- створення компенсаторно-виховного середовища для дітей і підлітків із девіантною поведінкою; здійснення педагогічної та соціально-психологічної роботи щодо їхньої соціалізації, соціально-творчої реабілітації, профорієнтації та допрофесійної підготовки.

Основними чинниками забезпечення ефективності роботи за напрямом є:

- *інноваційна організаційно-педагогічна діяльність*: забезпечення матеріально-технічних умов для організації інклюзивного навчання;
- *освітня робота*: удосконалення форм роботи, спрямованих на створення компенсаторно-виховного середовища для дітей і підлітків із девіантною поведінкою;
- *психологічний супровід*: здійснення індивідуальної та групової корекційно-розвивальної роботи;
- *організаційно-координаційна діяльність*: поширення кращого досвіду роботи за означеним напрямом.

Розвиток ЧЦЮТ як закладу позашкільної освіти передбачає координацію процесів розбудови регіональної системи позашкільної освіти.

Важливим напрямом роботи ЧЦЮТ є оптимізація організаційної моделі діяльності закладу позашкільної освіти, метою роботи якого є надання якісної позашкільної освіти учням, які мешкають у сільській місцевості.

Основними стратегічними положеннями щодо підвищення ефективності роботи закладу позашкільної освіти для сільської місцевості визначено:

- удосконалення організаційно-педагогічних засад та організаційних форм роботи;
- удосконалення методик проведення творчих майстерень, майстер-класів;
- удосконалення системи організаційно-масової та оздоровчо-дозвілєвої роботи;

- забезпечення постійної професійно-творчої взаємодії з педагогами сільських закладів загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти (навчально-методична робота, інформаційне забезпечення, психологічне консультування, моніторинг координаційної діяльності закладів позашкільної освіти територіальних громад).

Основними програмними положеннями щодо вдосконалення роботи за цим напрямом є:

- удосконалення системи виявлення та підтримки обдарованої учнівської молоді, залучення її до навчання в профільних всеукраїнських і обласних закладах;
- створення в області комплексу соціально-педагогічних умов як основи для вдосконалення систем роботи наукових товариств учнів у закладах загальної середньої, позашкільної освіти;
- упровадження технологій дистанційного навчання, інноваційних методик навчально-дослідницької роботи;
- забезпечення ефективної взаємодії закладів загальної середньої, позашкільної, вищої освіти;
- використання науково-виробничого потенціалу області для роботи з інтелектуально обдарованими дітьми та учнівською молоддю.

Розвиток соціально-педагогічної моделі закладу потребує вдосконалення її важливої складової – системи організаційно-координаційної та методичної роботи.

Сучасний етап розвитку позашкільної освіти характеризується оптимізацією мережі закладу позашкільної освіти; актуалізацією профілів і змісту діяльності гуртків; поширенням, дистанційних, проектних форм роботи. Тому основними напрямками організаційно-методичної роботи закладу визначено:

- координація діяльності закладу позашкільної освіти в умовах модернізації системи освіти (упровадження сучасних напрямів позашкільної освіти, створення системи оцінки її якості);
- створення єдиного інформаційного поля для покращення професійно-творчої взаємодії педагогів (застосування Інтернет-ресурсів, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; використання медійного потенціалу);
- упровадження регіональних соціально-освітніх проєктів (поширення нових організаційно-педагогічних моделей надання якісної позашкільної освіти; удосконалення форм співпраці із закладами загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої освіти).

Вищезазначене сприятиме збільшенню кількості вихованців, які мають високі досягнення; удосконаленню організаційно-масової роботи; залученню до занять дітей з особливими освітніми потребами та дітей соціально вразливих категорій..

4.2. Оптимізація методичної роботи та роботи з педагогічними кадрами

Систему методичної роботи побудовано відповідно до освітньої, організаційно-масової, організаційно-масової, методико-технологічної функцій закладу та напрямів позашкільної освіти. Основними компонентами методичної роботи, що засвідчують її спрямованість на сталий розвиток ЧЦЮТ є:

– *інформаційно-аналітичний* – методичний моніторинг, аналіз результатів діяльності, підготовка статистичних інформаційно-аналітичних матеріалів, планування визначення перспектив;

– *організаційно-методичний* – організація та проведення методико-педагогічних заходів (науково-практичних, конкурсних, презентаційних тощо); їх методичний супровід тощо;

– *методико-технологічний* – підбір, аналіз, розроблення методичних матеріалів (моделей, проєктів, методик, технологій тощо); удосконалення програмно-методичного забезпечення; узагальнення перспективного педагогічного досвіду;

– *інформаційно-видавничий* – забезпечення роботи сайту закладу;

– *навчально-консультативний* – забезпечення роботи з молодими та малодосвідченими педагогами, підготовка педагогів до атестації, методико-технологічне консультування, наставництво;

– *науково-методичний* – підготовка науково-методичних розробок (посібників, наукових статей, методик, проєктів, концепцій, програм тощо); залучення педагогів закладу до участі у розробленні актуальних науково-методичних проблем, педагогічне проєктування і моделювання процесів формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти тощо.

Подальша оптимізація методичної діяльності закладу пов'язана із упровадженням принципів концептуальності, циклічності, методологічності, що забезпечить її розвиток як науково обґрунтованої цілеспрямованої системи. Особлива увага має приділятися забезпеченню ефективності інноваційних процесів, узагальненню кращого педагогічного досвіду, організації самоосвітньої та професійно-творчої діяльності педагогів, упровадженню сучасних онлайн портфоліотехнологій у систему атестаційної роботи, формуванню методичних традицій діяльності ЧЦЮТ (проведення педагогічних форумів, тижнів педагогічної майстерності, тощо).

4.3. Оптимізація роботи психологічної служби

Актуальність організації психологічного супроводу освітньої діяльності закладу позашкільної освіти зумовлена стратегічними змінами в розвитку освіти в Україні та загальноосвітніми соціальними тенденціями.

Реалізація Стратегії передбачає проєктування психологічного супроводу освітнього процесу, спрямованого на загальний розвиток особистості, розкриття її інтелектуально-творчого потенціалу, формування життєвих компетентностей.

Основними завданнями щодо вдосконалення роботи психологічної служби ЧЦЮТ є:

- *психодіагностична робота*: упровадження сучасних комплексних психодіагностичних методик щодо виявлення інтелектуальних і творчих здібностей дітей та учнівської молоді; упровадження інклюзивної освіти;

- *навчально-розвивальна та превентивна робота*: упровадження тренінгових програм щодо розвитку творчого потенціалу вихованців, формування в них навичок здорового способу життя, подолання негативних явищ у дитячому соціумі, зокрема профілактика булінгу (цькування);

- *методична робота*: удосконалення організаційної моделі діяльності практичного психолога в контексті сучасних досягнень вітчизняної та світової психологічної науки; формування психологічної культури суб'єктів освітнього процесу.

4.4. Співпраця із суспільними інституціями

Реалізація Стратегії потребує урізноманітнення та вдосконалення форм співпраці педагогічного колективу закладу з батьківською громадськістю, закладами загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої освіти, громадськими організаціями.

Робота з батьками вихованців спрямовується на залучення до розв'язання проблем матеріально-технічного забезпечення, поглиблення психолого-педагогічних знань, формування вмінь і навичок спільної з дітьми навчально-творчої діяльності.

Важливим у контексті зазначеного є використання різноманітних форм роботи з батьками (збори, творчі майстерні, тощо). Подальший розвиток партнерської взаємодії з батьками пов'язаний з упровадженням інноваційних форм роботи.

4.5. Управлінська діяльність

Управлінська діяльність є складовою змісту роботи за всіма напрямками діяльності закладу та має чітко визначену структуру, пов'язану із особливостями зовнішнього і внутрішнього освітнього менеджменту.

У контексті упровадження концептів державно-громадського управління важливе значення має ефективна взаємодія між адміністративно-методичним складом і колегіальними органами управління закладом, а саме:

– *педагогічною радою*, що визначає стратегію розвитку закладу; створює організаційно-педагогічні умови для послідовних системних змін; забезпечує аналіз і контроль діяльності закладу;

– *батьківським активом*, робота якого базується на принципах усвідомленого партнерства, активності в організації та забезпеченні освітньо-виховного процесу;

– *органами учнівського самоврядування*, діяльність яких спрямована на розв'язання актуальних питань життєдіяльності освітньо-виховного мікросоціуму закладу, набуття вихованцями досвіду соціально важливої діяльності.

Основними завданнями щодо вдосконалення управлінської діяльності в закладі є вдосконалення її моделі, що передбачає наявність компонентів (зовнішній і внутрішній освітній менеджмент), рівнів (стратегічний, технологічний, оперативний) та етапів (діагностично-прогностичний, організаційний, програмно-проектувальний, контрольнo-корегувальний, оцінювальний, підсумковий), а також ефективність системи моніторингової діяльності.

Об'єкти моніторингу

Об'єктами внутрішнього моніторингу якості освіти в ЧЦЮТ є:

- *якість організації освітнього процесу в закладі*;
- робота закладу відповідно до плану на поточний календарний рік;

- реалізація соціально-освітніх проєктів, упроваджених профільних, комплексних, інтегративних навчальних програм з позашкільної освіти;
- упровадження освітніх інновацій, змішаної і дистанційної форми навчання;
- *якість організації освітнього процесу у гуртках:*
- робота з виконання освітніх, навчальних програм, календарних планів (якість планування, тематичний облік занять гуртків, облік виховних заходів, реалізації освітніх проєктів, ін.);
- особливості реалізації навчальних програм із урахуванням уведення інформаційно комп'ютерних технологій (ІКТ) -компоненту;
- виконання програмних вимог щодо формування у вихованців знань, умінь і навичок;
- *якість освітньої діяльності вихованців та її результатів:*
- освітні досягнення (здобуття спортивних розрядів, виконання нормативів, реалізація проєктів, результати участі у масових заходах тощо)

Суб'єкти моніторингу

- *профільний освітній моніторинг:* методист;
- *соціально-психологічний моніторинг:* практичний психолог;
- *громадський моніторинг/нагляд* – батьки громадського самоврядування.

Етапи моніторингу

I. *Організаційний.* Створення 3-рівневої системи моніторингу якості освіти, що охоплює всі напрями освітньої діяльності закладу.

II. *Реалізаційний.* Проведення заходів з моніторингу освітнього процесу та моніторингу освітніх досягнень вихованців закладу.

III. *Аналітичний.* Аналіз і узагальнення даних моніторингу із застосуванням технологій інфографіки.

IV. *Валідаційний.* Обговорення результатів моніторингу на засіданнях педагогічної ради закладу із залученням представників батьківських комітетів навчальних підрозділів закладу. Оприлюднення результатів на сайті закладу; у соцмережах.

V. *Постмоніторинговий.* Урахування результатів аналізу даних моніторингу під час планування роботи закладу на наступний навчальний рік, розроблення/коригування програми розвитку закладу. Моральне й матеріальне заохочення педагогічних працівників.

Важливою є організація роботи батьківського активу щодо забезпечення єдності педагогічних вимог сім'ї та навчального закладу до виховання дитини, педагогічної просвіти батьків, педагогізації сімейних стосунків.

Оптимізація діяльності органів дитячого самоврядування закладу передбачає систематизацію освітньої роботи з лідерами, забезпечення психолого-педагогічних умов для розвитку їх громадянської компетентності та соціальної активності, спільну реалізацію актуальних соціально-педагогічних проєктів, удосконалення форм

співпраці з громадськими організаціями, створення спільного інформаційно-комунікаційного поля на основі застосування сучасних ІКТ.

Науково-методологічним (технологічним) напрямом роботи є розроблення та апробація сучасних технологій освітнього менеджменту (проведення освітньо-маркетингових досліджень, адміністративно-методичного моніторингу, управлінсько-корекційної, іміджевої діяльності), упровадження концептів державно-громадського управління, педагогічного менеджменту (управління освітньою діяльністю вихованців).

4.6. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення розвитку закладу

Матеріально-технічне та фінансове забезпечення розвитку ЧЦЮТ здійснюється відповідно до сучасної державної політики в галузі позашкільної освіти та пріоритетів діяльності закладу. Джерелами фінансування є видатки, з міського бюджету, а також залучені позабюджетні кошти (добровільні батьківські внески, спонсорська допомога тощо), що не суперечить чинному законодавству України.

Матеріально-технічні ресурси та фінансові витрати визначаються реальними потребами реалізації конкретних завдань, що є складовими Стратегії, відповідно до санітарно-гігієнічних норм, правил охорони праці та техніки безпеки з урахуванням типового переліку навчального обладнання та доступності сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Подальший розвиток внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі пов'язаний із ефективним використанням фінансів, раціональним підходом до використання матеріально-технічної бази, наявних ресурсів. Важливим напрямом роботи є систематизація господарської діяльності колективу закладу (підтримка в належному стані матеріально-технічної бази навчальних і технічних приміщень; догляд за зовнішнім і внутрішнім озелененням; навчально-виробнича діяльність тощо).

4.7. Організація міжнародного співробітництва

Сучасні вимоги щодо забезпечення якості освіти, детерміновані інтеграційними процесами в європейському освітньому просторі, зумовлюють необхідність розширення роботи закладу щодо організації міжнародного співробітництва.

Міжнародне співробітництво спрямовується на реалізацію декларацій, конвенцій, інших документів ООН, ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, Європейського Фонду Освіти, інших міжнародних організацій. Його здійснення передбачено як на державному та регіональному рівнях, так і на рівні ЧЦЮТ.

Основними формами міжнародного співробітництва ЧЦЮТ визначено участь у міжнародних освітніх науково-практичних конференціях, семінарів-практикумів, виставок, інших методико-педагогічних заходів; обмін делегаціями; удосконалення системи інформаційного забезпечення.

5. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Очікувані результати щодо реалізації Стратегії:

– *реалізація права дітей та учнівської молоді на здобуття якісної позашкільної освіти* відповідно до їх здібностей, обдарувань, уподобань та інтересів; розвиток творчих здібностей, виховання і соціалізація особистості в процесі пізнавально-практичної і навчально-творчої діяльності у сфері вільного часу;

– *оптимізація соціально-педагогічних умов діяльності закладу* для забезпечення гармонійного розвитку вихованців, реалізації їх творчого потенціалу в креативно спрямованому позашкільному освітньому просторі;

– *забезпечення організаційно-педагогічних, науково-методичних, науково-методологічних (технологічних) засад розвитку позашкільної освіти в регіоні*, спрямованих на максимальне охоплення позашкільною освітою дітей та учнівської молоді; забезпечення ефективності систем освітньої, організаційно-масової, методичної та просвітницької роботи; досягнення високого рівня професійно-творчої взаємодії та інноваційної спрямованості позашкільного педагогічного мікросоціуму регіону;

– *підвищення якості позашкільних освітніх послуг*, основними характеристиками яких є компетентнісна спрямованість; зорієнтованість на виховання здорової, інтелектуально та творчо розвиненої, духовно багаті особистості з активною громадянською позицією; відкритість для співпраці, реалізації соціально-освітніх проєктів і програм; розширений спектр послуг, орієнтованих на професійне самовизначення вихованців; конкурентоспро-можність на ринку освітніх послуг, що забезпечується належним рівнем інформаційно-методичної та науково-методологічної роботи, створенням безпечного освітнього середовища.

6. КОНТРОЛЬ ВИКОНАННЯ І ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЇ

Контрольні терміни реалізації Стратегії, її фінансове забезпечення визначаються регіональними програмами розвитку освіти.

Контроль виконання стратегічних завдань щодо розвитку закладу як цілісної соціально спрямованої освітньої системи, здійснюється в контексті виконання нормативно – правових документів у галузі освіти, зокрема позашкільної, планів роботи ЧЦЮТ.